

**TÜTÜN EKSPERLERİ DERNEĞİ
İZMİR**

BASIN AÇIKLAMASI
(02.10.2017)

**TORBA YASADAN TÜTÜN ÜRETİCİSİNE ACI REÇETE
ELEKTRONİK TÜTÜN MAMULÜNE İZİN ÇIKTI**

Kamuoyunda Torba Yasa olarak bilinen Kanun tasarısında Tütün ve Tütün Mamulleri Piyasasına ilişkin olarak 4733 sayılı Kanun'un bazı maddelerinde değişiklik yapılması öngörülmüştür. Sektörün Teknik Elemanlarının örgütü olan Tütün Ekspertleri Derneği'nin yapılan bu değişikliklerle ilgili olarak görüşleri şu şekildedir.

Torba Kanun'un 68.Maddesi ile, 4733 sayılı Kanunda bulunan ancak bugüne kadar uygulanamamış olan Açık Artırmalı Satış Sistemi, sarmalık kıyılmış tütün ticaretine kaynak oluşturduğu gerekçesi ile kaldırılmaktadır. Alternatif bir alım satım yöntemi olarak sektörümüzün ve çiftçimizin elinde bir sigorta olan Açık artırma sistemi muhafaza edilmeli, tütün üreticisi alım satımda tek model olarak sözleşmeli üretime mecbur bırakılmamalıdır.

Sarmalık kıyılmış tütünlerin yasadışı ticaretindeki büyümenin temel sebebinin açık artırmalı satış sisteminin yasa da yer alması değil, 2010 yılından itibaren tütün mamullerine uygulanan vergilerin %80'i geçmesinden sonra yükselen sigara fiyatlarından dolayı, tiryakilerin düşük maliyetli sarmalık kıyılmış tütüne olan talebindeki artış olduğunun altını çizmek gerekir. Bunun yanında, 2009 yılından sonra TEKEL'in yaprak tütün alımlarını sona erdirmesi ile beraber işsiz kalan onbinlerce tütün üreticisi, alternatif ürünlere yönelemediklerinden, bu piyasa için yeniden tütün üretmeye başlamışlardır.

Yapılan değişikliklerle, sözleşmeye bağlı yükümlülüklerini yerine getirilmediğinin tespiti halinde üreticiye Üçbin Türk Lirasından Otuzbin Türk Lirasına kadar para cezası verilmesi düzenlenmiştir. Tütününü teslim etmeyen üreticiye karşı zaten mevcut sözleşme tüccara tazminat hakkı veriyorken, tüccarın tütün arzını garanti altına alan bir hüküm tanımlandığı anlaşılmakta olup, Kanuna tütün üreticilerinin tüccar ile pazarlık etmelerini sağlayacak örgütlenmelerine yönelik tedbirlerin de tanımlanmasının yerinde olacağı düşünülmektedir.

Açık artırmalı satış sisteminin kaldırılmasıyla, herhangi bir tütün tüccarı ile sözleşmesi olmayanların yaprak tütün üretemeyeceği anlaşılmakta olup, yasal düzenlemelere aykırı olarak tütün üretenlere beş bin TL'den yirmi bin TL'ye kadar para cezası getirilmiştir. İlave olarak, yasal düzenlemelere aykırı olarak tütün alan, satan, satışa arz eden, nakleden veya bulunduranlara üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası getirilmiştir. Sarmalık kıyılmış tütünlerin yasadışı ticaretini önlemek adına, kendi tüketimi için olan 50 kilogramlık miktar saklı kalmak kaydı ile, sarmalık kıyılmış tütün üreten, satan, satışa arz eden, nakleden veya bulunduranlara ise beş bin TL'den elli bin TL'ye kadar para cezası getirilmektedir.

Sarmalık kıyılmış tütünlerin kayıt dışı üretim ve ticaretinde patlamaya yol açan nedenler ortadan kaldırılmadan, sadece sonuç üzerinden hareket ederek tanımlandığı görülen adli ve idari tedbirlerin, yeni sorunları da beraberinde getireceğini hatırlatmak gerekir.

Yasanın bu haliyle geçmesi durumunda, yeni üretilmiş olan 2017 yılı mahsulü en az 20 milyon kilogram olarak tahmin edilen tütünün ne olacağı önemli bir soru işaretidir. Bu tütünlere sahip tütün üreticileri otomatik olarak hapis ve para cezası ile karşılaşacaklardır. Tütünlere el konulduğunda da aileleriyle beraber yüzbinlerce insan geçim sıkıntısı yaşayacaktır. Mevcut kayıt dışı tütün stokunun ne yapılacağına ve tütün üreticilerinin nasıl geçineceklerine ilişkin bir dizi planlamanın acilen yapılması ve uygulanması gerekmektedir.

Tek başına içilebilir olması sebebiyle Türkiye'ye özgü bir değer olan sarmalık tütünlerin üretiminin kayıtdışına kaymadan yasal zeminde devam edebilmesi için, bu tütünlerin sarmalık kıyılmış tütün mamulü üreten yasal firmalarca satın alınması gerekmektedir. Ancak sarmalık kıyılmış tütün mamulüne uygulanan vergi, sigaraya uygulanan vergi oranı ile aynı olduğu için bir fiyat ve kullanım avantajı oluşmadığından, tiryakiler bugüne kadar yasal sarmalık kıyılmış tütün mamulünü kullanmayı tercih etmemiş ve yasal piyasaya büyüyememiştir.

Bu nedenle, sarmalık kıyılmış tütün mamullerine sigaralarla aynı oranda %84 olarak uygulanan verginin, AB ülkelerinde uygulanan %30-35 civarındaki seviyelere çekilmesi gerekmektedir. Nitekim bu vergi Türkiye'de purolar için %40 olarak uygulanmaktadır. Bu düzenleme ile sarmalık kıyılmış tütün mamulü üreten yasal üretim tesislerinin sayısı artacak ve kayıt dışı olarak üretilen tütünler sistem içine çekilerek vergilendirilecektir. Ayrıca, bu sayede tek başına içilebilir özelliği ile Türkiye'ye has bir değer olan sarmalık tütün üretiminin sonlandırılmasının da önüne geçilmiş olunacak, kaçak sigara piyasasının büyümesine de bir ölçüde engel olunabilecektir. Adli ve idari cezaların ise belirli bir geçiş sürecinden sonra tanımlanarak hayata geçirilmesi daha büyük sorunların yaşanmasına engel olacaktır.

Yasanın ilgili maddesine yapılan bir ekleme ile “ ....diğer tütün mamulleri kategorisine girmeyen yeni tütün mamulleri “ kavramı tanımlanmıştır. Yasaya eklenen bu madde ile lkemizde Elektronik Sigara ve Elektrikle Isıtılan Tütün rnlerinin satışı serbest bırakılmıştır. Ülkemizde toplum sağlığını sigaranın zararlarından korumayı amaçlayan tütün kontrolü uygulamaları başarıyla devam ederken, toplumumuz yeni bir tüketim yöntemi ile tanışmaktadır. Bu cihazların üretiminin henüz çok yeni olması ve insan sağlığı üzerindeki etkilerinin tam olarak bilinmemesi dikkatle değerlendirilmesi gereken bir husustur.

Torba yasada düzenlenmiş bulunan bu maddelerin hkmetimiz tarafından yeniden ele alınması gerektiğini kamuoyuna saygı ile duyururuz.

Servet YAPRAK
Bařkan
Tütün Eksperleri Derneği
Yönetim Kurulu Adına